

**Academia Peccatorvm. Seu Conciones De Tota Parabola
Prodigi Euangelici**

Qvae Poenitentia Peccatorvm Sev Conciones De Prodigii Evangelici Reditv
Ad Patrem

Bosquier, Philippe

Moguntiae ; Coloniae, 1615

1. Quod verba ista, magnam contineant exaggerationem miseriarum
nostri Prodigii.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55940](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55940)

CONCIO VNDECIMA

Græca.
Vulgata.
Syriaca.

7. Εἶπε πόσοι μισθοιοὶ τῆ πατρὸς μεσ ὠρεῖσθεσσι ἀγρῶν.
γὰρ ἢ λιμῶν ἀπόλλυμαι.

7. Dixit: Quanti mercenarij in domo patris mei ad-
dant panibus, ego autem hic fame pereo.

7. Ait, quot nunc, sunt nunc mercenarij in domo Pa-
tr̄ mei qui abundant pane, ego vero hic fame pereo.

ARGVMENTVM.

- Dicemus
hodie.
1. Quod verba ista, maximam contineant
exaggerationem, miseriarum nostri Pro-
digi.
  2. Quantum profuerit aliquibus, à patria, &
suis aliquanto tempore abfuisse.
  3. Prodigi patrem & herum, Dominos fuisse,
admodum diuersos, in famulos, & pa-
trem ipsius fuisse liberalissimum.

A V E.

I.

Quod verba ista maximam contineant exaggeratio-
nem miseriarum nostri Prodigij.

ICVT qui post insolentem Turcarū
aut Barbarorum victoriam in ciuita-
tem suam redit vastatam, direptam,
euerfam; mænibus, ædibus, palatijs,
templis, tormentorum vi, flammis,
arietum quassatione deiectis, videns
iam omnem per plateas solitudinem, & vastitatem;
campos ubi Troia fuit, Tempia versa in desolationem,
palatia in rudera, aulas in stabula, nec lapidem man-
fisse super lapidem (sicut in capta sub Tito & Velpa-
fiano Hierosolyma) aut si forte aliqua persisterit do-
mus, non collapsa ex toto, omnem tamen supellecti-
lem sursum deorsum, huc illuc versatam, *Dispersos*
lapides Sanctuarij in capite, omnium platearum. Verum
Chaos,

Virg. Æn.

Chaos, repletum putore, fuligine, sordibus, semiuo-
rata cadauera à canibus & vermibus, exesaque pu-
redine, horrore magno stabit immotus, & obrige-
scet instar statuae quam primum ad tale admissus fue-
rit spectaculum: magnis dein se signans crucibus, &
tandem vix ad se reuersus, suspirat, ingemiscit, & mil-
lies cum Ieremia exclamat: *Quomodo sedet sola ciuitas*
plena populo; facta est velut vidua domina gentium? Prin-
ceps provinciarum facta est sub tributo. Præcipitavit Do-
minus nec peperit omnia speciosa Iacob: tetendit arcum
suum quasi inimicus, firmas dexteram suam, quasi hostis:
Occidit omne quod pulchrum erat visu in tabernaculo fi-
lia Syon. Quæ miseratio! quod lamentum! quæ muta-
tio rerum! O Diuum domicilium! nõ hic iam Troia,
non iam meum regnum! Quo vadam, quo me con-
uertam, vnde hæc reædificare incipiam?

Thren. 1.
Idem cap. 2.

Virg. 2. Æneid. sed de Sinone.

— *Vt conspectus in medio turbatus, inermis.*
Constitit atq; oculis Phrygia agmina circumspexit,
Heu qua nunc tellus (inquit) qua me æquora possunt
Accipere: aut quid iam misero mihi deniq; restat?

Sic opinor, dilectissimi: Prodigus noster (qui tam
diu peregrinus & à se ipso extra animam suam ober-
rarat exul voluntarius) tandem, in se reuersus post lon-
gam absentiam, postquam Satan & peccatum inimi-
ci victores digna ac indigna, victoribus insolentibus
consueta exercuissent, videns se foris & intus confra-
ctum, partim incendio, partim ruinis, partim deor-
dinationibus deiectum, vitam infectam, ac depraua-
tam, sine intellectu, sine ratione, sine Dei memoria,
sine amore cælestium, sine inferni timore, sine Dei
hominumque reuerentia, spoliatum omnibus, diu
quasi extra se raptus, & stupore stetit attonitus: cadēs
forte in terram, sine voce, signis tantum, & lachry-
mis, & in cælum suspitione loquens; torquens ma-
nus, iactans pedes, plangens percutiensque seipsum.
Postquam ostendisti mihi, percussi femur meum, confusus *Ier. cm. 31.*
sum, & erubui, Psal.

Obmutui, & filii à bonis, & dolor meus renouatus est.

M   *Obstipui,*

Virg. Æn.

Obstupui, steteruntq; coma, & vox faucibus hæsit.
 Dein vero restituta voce, quis dubitat exclamasse, ac vehementem animi perturbationem, omnibus modis ostendisse, quod Græci *μαρτυριον* appellatur in hunc modum. *Quanti mercenarij in domo patris abundat panibus, & ego hic fame pereo* Allegoricè: quoniam anima inter gregarios qui Deum timent, Dei sermonibus implentur, abundat consolationibus internis ex benefactorum conscientia; & ego, qui ad meliora natus eram, ecce instructore careo, pastore animæ, inter media excarnificatus peccata. Hæc peccatorum cantio. Adolescens historicus, aut verus Prodigus, videns miserimum statum in quo spiritu constitutus erat, statumque in quo aliquando fuerat, ac iam non erat; proculdubio pro tempore etiam totus obtupuit ac obmutuit; ac paulo post, hac aut simili voce erupit. O quot mercenarij apud bonum meum patrem feliciter agunt, & ego hic quam misere! Mercenarij panibus ad saturitatem implentur, & ego filius, Eheu! etiam filius, fame contabesco! Ah miserum patrem, filiam autem etiam multo miserorem! Expendamus quæso, dilectissimi, singula huius adolescentis verba. *Quanti pro quot*, iuxta Caietanum, & Ariæ Montani versionem. *Nam quantitas hic secundum quam aliqua dicuntur aliquot.* Effert que cum gemitu, quem attendere oportet in isto loquendi modo, inquit Caietanus. Pronuntiandum enim est, inquit S. Bernardinus, ac si quis dicat heu! eheu quam multi &c. O quantus numerus, ô quantus mercenariorum grex, abunde nutritur. *Ego autem*, filius tanti patris, non mercenarius sicut ipsi, hic solus ab omnibus destitutus, fame enecor, pro tenui tantum seruiens victu. Altius paululum hæc repetamus, & videbimus nullum verbum carere antithesi.

Primo enim, multitudinem opponit unitati. *Quanti, quam multi, ego autem vnicus & solus.* Quot mercenarij; non vnus, non duo, sed integra agmina; ego vero solus, & tamen &c. Pater meus tam multos adeo alit liberaliter; & hic herus ne vnum quidem

dem. Ibi omnes tam fortunati; ego hic solus in infortu-
 nio, sine fci, sine solatio. *Ferre, quam sortem parti-*
tur omnes, nemo recusat. dicit Seneca. Illud (ego) plane
 emphaticum est:

Ast ego qua diuim incedo Regina, Iouisq;

Et soror & coniux.

Secundo comparat statum statui, qualitatem qua-
 litati, dicens: *illi mercenarij, meliora stipendiarij à meo;* Cic. lib. off.
scilicet, merces, stipendium, primum, & pretium laborum; ho-
mines, quorum opera non quorum artes emuntur, ait Ci-
cero.

Opifices tantum, mechanici, diurnæ operæ; non
 domestici, non fratres, non cognati mei, sed externi,
 etiam qui in diem seruiūt. *Ego autem filius, boni illius*
Domini; filius non adoptiuus, sed naturalis, & mini-
mus quidem natus, Iacob diligebat Ioseph, eo quod in se-
nestate genuisset eum. Et ego filius, ac proinde liber natus. Genes.
 natus, natus diues, atque in opulentia, illis omnib. peius
 habeor. Aut dicere voluit: si mercenarij illi sunt, sum
 & ego hic Heri mei mercenarius, non bello captus,
 non emptitius sed conductitius; non tamen hic ira
 dolor, sicut illi apud parentem meum. Vel, Illi patris
 mei mercenarij, præter stipendia satis larga, liberum
 abundantemque habent victum; & ego quamuis hic
 ab Hero meo nec teruntium luctor, & pro victu ser-
 uiam, pereo nihilominus fame, nec canibus, nec por-
 cis domini mei æquiparatus.

Tertio. *Locum loco* componit, secundum Latinam
 videlicet versionem: Nam in Græco non est (*in domo*)
 nec aduerbium loci (*hic*) *Ego autem hic*: sed solum
 (*quot mercenarij patris mei abundāt panibus, ego autem*
fame pereos.) Secundum Latinum igitur textum, quasi
 sic dicit. Illi ibi in regione sua sunt, ego autē hic in ex-
 tra, in peregrina terra; egregie extenuatus fame, extra
 notos, & quasi ciectus à meis. Vel, Illi ibi sunt in do-
 mo, sub tecto, extra pluuias, extra turbines: ego au-
 tem hic in agro, sub diu; vento pulsor & grandine,
 instar bestiae, peius fere damnatus quam ad tritemes.
 Vel, Illi ibi sunt *in domo patris mei*; ego hic stabu-
 M 2   latus

latus in putenti hara, inter porcos, dormiens in stramine, aut humi cubans, et ca vermium & cimicum, fame perditus. Vel iuxta Græcum, qui non habet in domo, nec hic, quasi dicit, mercenarius patris mei, qui foris etiam ipsi seruiunt, ut vinicos, fossores, coliones, &c. victualibus abundant, aut ultra condicuntur stipendia liberaliter concessis, aut quia magna lucratur stipendia, eaque in diem persoluntur, facile redemptis: At ego mercenarius tanquam ipsi, nec corollaria accipio, nec dona, nec lucellum meum victui sufficit, & quamuis exiguum sit quod debetur, ægetamen soluitur: tantum non fame morior. Illi tibi argentum & victum accipiunt, argentum in bursa, victum in bucca; mihi neutrum est. Et hoc etiam plus mihi videtur habere energiæ, ac magis amplificare adolescentis miseriam, & Heri tyrannidem, qui gratia imperabat seruitia, mercedem insufficientem & iniquam, nec solvens bene, nec suo tempore, quam promiserat. Ah (Deus bone) quot herus iste habet socios, qui carnem & sanguinem operariorum deuorant! quas non merentur isti inuestiuas, sed non habemus hoc loco tales (si adessent etiam in turba centies mille hominum, dicerem quod æquum est & quod sentio) pergamus igitur.

Quarto. *Quantitatem quantitati* comparat: abundantiam extreme inopiæ. Abundant inquit. Græcum *ὑπερπλοῦτος*, amplius quid dicit. Significat enim *superant* aut *superfluit*. Hoc autem plus est quam habere satis. Græca igitur quasi dicunt, *ingurguari possunt illi* si velint; ego autem hic fame pereor, non vulgari modo esurio; extreme inops, nec si liquas habes, nec illa quæ solis apponuntur porcis; sed conficiet inedia, nihil habens quo stomachum placare queam latrantem, fame rabidus atque enectus: illi tibi liberaliter se tractant, ego hic liberaliter ieiuno. O quando ille redibit dies, ut & ego satur me curem hilarius!

Quinto. *Panes* opponit *peremptoria fami*. Illis, inquit, panum copia, mihi famis: illi tibi nimium, ego hic nimis parum: nimium dico, nam distenduntur;

nec vno quidem genere panis, sed panibus variis primo & secundo (vivit si quis: & pane secundo, ait ille.) ventre infarciunt recenti, nouo, calido, hesterno, frigido, & c. sumunt quantum & qualem volunt; fruuntur, solis mensa, in domo patris mei. Vel panibus, inquit, quia quilibet pro gradu suo ac officio quod gerebat, aut profide ac diligetia, primario aut secundario alebatur pane; quilibet tamen suo abundanter. Ego autem aduersa luna natus, digitos rodo, nec filiquas prandeo, coniuua porcorum. Si quid mihi nimium, hoc firmes est; si quid copiosum, illud esuriet. Venter & intestina mihi crepitant, ac leporem intus habent, qui vitimæ vix meminit prædæ. Parum abest quin ut famelicus lupus terram vorem, aut ut serpens, terram comedere omnibus diebus vitæ suæ, diuina sententia damnatus.

Vide Calpurnii
Rodig. lib.
16. ant. lect.

Genes. 3.

Macrob. Act. 1. Scen. 3. Colax parasitus.

Instar puerperæ gemellos qua edidit,

Flacco ventre, quatruiduanam ob inediam.

— le semble ce Vautour,

De qui iamais la faim du gosier n'est ostee,

Deuorast il cent fois cent cœurs à Promethee.

Fame pereo, morti vicinus, ut lampas sine oleo.

Non hæc hyperbolice (ut sentire videtur Gislantis) De Gislantis q. 12.

neutiquam: sed simplici veritate. Nihil mihi iam præter pellem & ossa, factus vera mortis imago, collabescens in vestigio; capilli, quos olim vanitas crispauerat, omnes fere in terram sparsit paupertas. Pro crimi-

Isai. 3.

spanti crine caluitium. Excrescunt mihi digitorum ungues inaccisi, qui dorsum scabunt, pulices me viuum credunt, super sum nudus ut pomilegulus, venditus & traditus, ut viuam que ad vsque Mori restat, fame

eneca.

pereo. Iam septimum aut octauum ut poterat sine cibo agebat diem: homo enim famem sustinet, ut Gellius

Aul. Gell.
lib. noct.

inquit, diebus octo aut nouem, ut non moriatur. Et magnam emphasim habet quod dicat potius fame

Att.

pereo, quam labore; quia ut in prouerbio est miserri-

um fame mori.

Ieremias Melius fuit occisis gladio quam interfectis fa-

M 3 me.

me. De hac re dictum tomo secundo horum sermorum.

Hic enim quasi dicit, utinam me vel gladius transideret, vel in rotam leuer, aut furcam, (salua tamen anima ac animæ iactura) Sed fame, toties me morcupat, quoties me venter allatrat: hic mihi langre morte peior est, & hoc famis supplicium omni cruetu crudelius.

Guilielmus Gnaphæus in acolaſto Act. 5. Scen. 4

Qua de inferis narrantur fabulosa sunt

Omnia, si non veros patior inferos.

Pfal.] *Dolores inferni circumdederunt me.*

Pfal.] *(Damnati enim) famem patientur ut canes.*

Pfal. 101.] *Aruiſt cor meum, quia obliuiſus ſum comedere panem meum.*

Pfal.] *Genua mea infirmata ſunt à ieiunio, & caro mea infirmata eſt.*

Iuxta versionem Syriacam quæ habet particulam *nunc*. *Tempus opponit tempori*, dicens: *nunc*, hic durante fame, illi ibi quam habentur laute. *Qua sunt nunc mercenarij, &c.* O miserum me & infelicem, unde & quo deveni? quis fui, & quis modo sum? Quid agam? quid faciam? quam belle hæc in me recidiunt stultitia? O pater, ô pater mi ubi es? & tu ô frater quam beatus, qui apud patrem mansisti? O me rer infelicem, qui ipsum demisi: quis unquam tale mihi ominatus fuisset infortunium. Ah miserum ve bonum

Virg. 2. Æn.

Fui, fuimus Troes; fuit Ilium, & ingens gloria Teucrorum.

Boet. lib. 2. de consol.] *In omni adversitate fortuna, infeliciſſimum genus infortunij eſt, recordari ſe fuiſſe felicem.*

Cic. Ep. ad L. Luceium (Habet præteriti doloris ſecura recordatio delectationem, lib. 5. epp. ad ait Cicero. Et hæc olim meminſſe iunabit, dicit Poeta.)

Virgil. 2.

Æneid.

Sic etiam priſtinas meminſſe fortunas longe acerbisſimum, longe miſerrimum. Bene tamen res habet quod recordetur quis fuerit, & recognoscat quis ſit bene habet quod gemat, quod ſuſpiret, ac fleſctatur.

In ho

In hoc Prodigis noster multos confundit, qui nunquam suam recognoscunt miseriam, & qui cauti- bus duriores & incudibus nullis tribulationibus e- molliuntur, nec rugiunt, nec gemunt, nec vlla tan- guntur inuerecundia: *qui assiduis conuitiis, calamitati- bus depudere didicerunt.* D. Bern. lib. 5. ad Eugen.

Homines effrontes, duri, ac adamantini cordis: quorum pectus nec compunctio scindit, nec pietas e- molliit, nec preces mouent, nec minæ terrent, quos verbera indurant; ingrati beneficiis, infideles consi- liis, crudeles iudiciis, impudentes ad scelera, impauidi ad pericula, inflexibiles ad omnia: qui non magis fla- gra timent, quam caudas vulpinas, & (vt vno conclu- datus verbo) dura corda, quæ nec Deum timent nec homines reuerentur.

Indurauerunt facies suas supra petram, & noluerunt reuerti. Ierem. 9.

Iob 41.] *Cor eius indurabitur tãquam lapis, & strin- getur quasi malleatoris incus.*

Diabolis obstinatior. Necdum omnino concla- matum ac desperata res est, quando quis lapsus reco- gnoscit errorem, rugit, gemit, accusat se, ac confitetur miseriam suam descendere à peccato. *Peccata vestra* Ierem. 5.
prohibuerunt banum à vobis.

Cicero 4. Tusc.] *Cum dissolutus filius, heu, me mise- rum, dixisset: tum seuerus pater, dũmodo doleat aliquid, doleat quod labor.* Ex Afranio.

Ibid.] *Morderi est optimum conscientia, post commis- sum facinus.*

Senec. in Agamemnon. Act. 2. Scen. 2.] *Quem pœni- tet peccasse, * pene est innocens.* * al. pœna.

Sic Diogenes laudabat adolescentem, qui repræ- hensus erubescerebat, adiiciens hoc esse ex virtute. Sic & Ieremias Propheta, pessimum putat augurium pecca- to non verecundari. *Frons mulieris meretricis facta est* Ierem. 3.
tibi, noluiſti erubescere.

Comicus etiam, quasi bonum signum ac generosi animi notam adfert, adolescentulum coram patre e- rubuisse: *erubuit* (inquit pater de filio) *salua res est.*

Si erubescere bonum signum est, gemere etiam melius. *Terent. in Ad. Act. 4. Scen. 5.* *Cum ingemueris, tunc saluaberis:* qui enim gemit, certo demonstrat esse aliquid in opere suo quod displiceat, quod infectum mutatumque vellet, si posset.

II.

Quantum profuerit aliquibus, à patria, & suis aliquanto tempore abfuisse.

NOtate hic parentes & filij; non sensisse Prodigum paternarum ædium bona, quæ optimus pater Deus & natura ipsi subministrabant, donec inde aliquo tempore peregrinatus, externam expertus est seruitutem.

Chrysologus sermone 1. de Prodigio.] *Expertus est miser, quod est penes patrem dulcis conditio, libera seruitus, absoluta custodia, timor latius, blanda vitio, paupertas diues, secura possessio.* Hinc discite patres ac matres, quando vobis nimium recalcitrant filij, semperque obluantur, duri, intractabiles, si minentur aliquando, vt accidit, fugam ac desertionem, aut nimis importune veniam petunt alium quærendi magistrum, ac visitandi terras; non nimium obstare: dummodo non sit animæ periculum, vel per religionis mutationem, aut per mala consortia. Videmus enim necessitate ipsos sæpe melius erudiri, domari, & reformari, quam cura laboreque vestro. Verum enim est illud prouerbij: videri quid amicus valeat cum perierit, ac desiderari repudiatum. Nescitur quid sit, parentes habere, eisq; seruire, donec excidant, aut experimentum sumatur iugi seruitiique externi, *Contraria iuxta se posita* (inquit Philosophus) *magis elucescunt;* & violæ melius olent, dicunt hortulani, inter allium & cepas. Nescitur quid pax sit nisi bello, quid sanitas nisi morbo, quid libertas nisi seruitute. Dominus etiam noster dimittens populum secundum desideria sua, permittit vt in graues dominantium manus incideret, vt experti iugum inhumanum suaue repererent iugum Diuinum. *Seruiunt (Ierolymitanisè.) Sefac Regi Egypti.*